

Posudok oponenta habilitačnej práce

Masarykova univerzita

Uchazeč

JUDr. Matěj Myška, PhD.

Habilitační práce

Výjimky a omezení autorského práva v prostředí digitálních sítí

Oponent

prof. JUDr. Branislav Hazucha, LL.D. MJur.

Pracoviště oponenta, instituce

Hokkaido University Graduate School of Law

Na základe môjho vymenovania za oponenta habilitačnej práce **JUDr. Matěje Myšky, PhD.**, vypracovanej na tému „*Výjimky a omezení autorského práva v prostředí digitálních sítí*“, predsedom habilitačnej komisie prof. JUDr. Janom Hurdíkom, DrSc. zo dňa 16.11.2020 som po preštudovaní si posudzovanej práce vypracoval nasledujúci posudok.

Posudzovanú habilitačnú prácu súhrnne hodnotím pozitívne. Som toho názoru, že posudzovaná habilitačná práca obsahuje hodnotné nové vedecké poznatky a splňuje požiadavky štandardne kladené na úroveň habilitačných prác v študijnom odbore Občianske právo.

Tento posudok najprv zhrnie hlavné prednosti a zopár drobných nedostatkov práce. Potom predloží otázky na jej autora týkajúce sa niektorých aspektov ním rozoberaných v danej práci a v závere celkovo ju zhodnotí.

Prednosťami práce sú predovšetkým aktuálnosť problémov, ktorými sa zaoberá, poukazovanie na nedostatky súčasnej právnej úpravy, vrátane judikatúry európskych a národných súdov v skúmanej oblasti, analyzovanie výhod a nedostatkov názorov a riešení predkladaných v domácej a predovšetkým zahraničnej odbornej literatúre a navrhovanie možných riešení z pohľadu *de lege ferenda*.

Samotná habilitačná práca sa zaoberá **viacerými aktuálnymi otázkami** v oblasti autorského

práva. Jednotiacou témou je úprava výnimiek a obmedzení autorského práva a jej odpoveď na zmeny spôsobené zavádzaním nových informačno-komunikačných technológií a nimi umožnených nových spôsobov použitia predmetov práv chránených autorským právom a výkonu a vymáhania autorských práv. Reaguje predovšetkým na volanie odbornej verejnosti na zavedenie flexibilných výnimiek alebo obmedzení do kontinentálnych autorskoprávnych systémov po vzore americkej „fair use“ doktríny. Tiež sa zaoberá problémami súvisiacimi s obmedzovaním zákonných výnimiek a obmedzení prostredníctvom zmluvných úprav a technológií, vrátane rozširovania povinností poskytovateľov online služieb pri filtrovaní obsahu prístupného verejnosti na internete.

Ďalšou významnou črtou posudzovanej práce je *analýza a poukazovanie na nedostatky súčasnej právnej úpravy*. Autor analyzuje príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a ich interpretáciu, tak na európskej, ako aj na národnej úrovni, vrátane príslušnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorá významným spôsobom ovplyvňuje vývoj a aplikáciu právnej úpravy v tejto oblasti tak na úrovni Európskej únie, ako aj v rámci národných právnych poriadkov členských štátov.

Asi najvýznamnejším prínosom danej práce je *analýza názorov a riešení prezentovaných poprednými domácimi a zahraničnými predstaviteľmi v odbornej literatúre* v súvislosti s vyššie uvedenou problematikou. Práca pokrýva najdôležitejších predstaviteľov nielen v rámci Českej republiky, ale aj v rámci anglickej a nemeckej pôsobiacich popredných predstaviteľov v rámci Európskej únie. Čiastočne dokonca berie do úvahy aj odborné práce zo Spojených štátov amerických. Autor nielen prezentuje rôzne názory zastávané poprednými predstaviteľmi, ale ich aj kriticky hodnotí a vytvára tým svoju vlastnú pozíciu na danú problematiku a možné riešenia *de lege ferenda*.

Ako už z vyššie uvedeného vyplýva, z pohľadu *zvolených metód spracovania* práca spája viaceré metódy právneho výskumu. Na jednej strane sa sústreďuje na analýzu právnej doktríny kombinovanej s interpretáciou príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a judikatúrou súdov. Skúma možný vývoj autorskoprávnej úpravy v oblasti výnimiek a obmedzení autorských práv, ktorý je do veľkej miery limitovaný práve úpravou a judikatúrou na európskej úrovni. Zároveň prostredníctvom analýzy názorov popredných odborníkov na interpretáciu a aplikáciu autorského práva autor prezentuje svoj vlastný prístup ku skúmanej problematike.

Vyššie uvedené metódy právneho výskumu zvolené autorom sa vzájomne primerane dopĺňajú a umožňujú komplexnejšie a adekvátnejšie spracovanie problematiky, ktorú

posudzovaná práca spracúva.

Posudzovaná práca tak **prináša** komplexné a podrobné spracovanie problematiky aktuálnych problémov, ktorým musí autorské právo čeliť, z viacerých pohľadov, t.j. z pohľadu vývoja a súčasného stavu autorského práva, vrátane jeho aplikačnej praxe, ako aj z pohľadu súvisiacich technologických vplyvov. Ďalším prínosom práce je, že identifikuje viaceré nedostatky súčasnej právnej úpravy a navrhuje ich odstránenie prostredníctvom zmien reflektujúcich požiadavky technologického vývoja v danej oblasti.

Dosiahnuté výsledky sú **prínosom pre ďalší rozvoj vedy**. Navyše predkladané návrhy *de lege ferenda* môžu viesť k ďalšiemu rozvoju právnej vedy v oblasti európskeho a českého autorského práva vo forme vedeckej a odbornej diskusie o možných zmenách v úprave výnimiek a obmedzení v autorskom práva. Dôkazom tohoto sú aj nižšie vznesené otázky adresujúce niektoré aspekty predkladaných riešení.

Posudzovaná práca je tak bezpochybné významným prínosom do poznania súčasných problémov, ktorým čelí oblasť právnej úpravy obmedzení a výnimiek autorského práva v digitálnom prostredí. Je preto významným prínosom nielen v rámci Českej republiky, ale aj v celoeurópskom meradle.

Okrem vyššie uvedených predností posudzovanej práce jej **možno hádam vytknúť**, že autor niekedy až príliš zostáva v tieni autorít v danej oblasti, hoci svojou kritickou analýzou tvorí nový pohľad na skúmanú problematiku. Táto kritika práce je ale viac vecou štýlu a prezentovania právneho výskumu ako jeho obsahu a je na autorovi, aký prístup prijme. Osobne by som však odporúčal autorovi, aby sa do budúca viac snažil vystúpiť z tieňa autorít a prijal otvorenejší prístup pri prezentovaní svojich názorov na skúmanú právnu problematiku. No táto kritika neuberá na význame a kvalite posudzovanej práce.

V súvislosti s vyššie uvedeným predkladám nasledujúce **otázky na autora** posudzovanej práce, ktoré sa týkajú niektorých aspektov ním navrhovaných riešení a záverov:

- Má rozlišovanie medzi výnimkami a obmedzeniami autorského práva presadzovaný judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a niektorými komentátormi praktický zmysel, obzvlášť keď daná terminológia je len výsledkom diplomatického kompromisu pri jej používaní v rôznych jazykových verzia a jej tvorcovia vôbec nemali v úmysle poukazovať na rozdiely vytvorené neskôr pri jej interpretácii v európskej judikatúre?
- Nebude mať uplatňovanie navrhovanej novej flexibilnej výnimky alebo obmedzenia len

na nové prípady, na ktoré sa už nevzťahujú existujúce výnimky a obmedzenia, dopad na jej minimálny praktický význam? „Fair use“ doktrína sa vyvíjala a je formovaná vo vzťahu k autorskoprávnym použitiam, ako sú paródia, citácia, vyhotovovanie rozmnoženín na súkromné účely a podobne. Keďže takéto použitia sú už zahrnuté v existujúcich výnimkách alebo obmedzeniach, môže sa stať, že súdy len málokedy takú novú flexibilnú výnimku alebo obmedzenie aj použijú v praxi. Takýto výsledok možno pozorovať v krajinách, ktoré prijali uvedený prístup v posledných pár desaťročiach.

- Autor poukazuje na možnosť užívateľov predmetov práv chránených autorským právom domáhať sa zákonných výnimiek a obmedzení súdnou cestou. Do akej miery je toto riešenie praktické a realistické? Existuje judikatúra v krajinách s kontinentálnym právnym poriadkom, kde by súdy uznali alebo zamietli právo spotrebiteľov domáhať sa svojich práv súdnou cestou vo vzťahu k obmedzovaniu zákonných výnimiek alebo obmedzení autorských práv? Navyše, v praxi sa jednotliví spotrebiteľia málokedy domáhajú svojich práv súdnou cestou. Nebolo by realističnejšie umožniť nejakej organizácii chrániacej práva spotrebiteľov domáhať sa ochrany ich práv súdnou cestou?
- Autor tiež zastáva názor, že obmedzovanie výnimiek a obmedzení zo strany nositeľov práv chránených autorským právom je neplatné. Existuje nejaká judikatúra, ktorá by podporovala autorov názor? Za akých podmienok dochádza k neplatnosti daných zmluvných alebo technických opatrení a do akej miery treba brať do úvahy zmluvnú slobodu medzi zmluvnými stranami?

Záver:

Po preštudovaní si habilitačnej práce JUDr. Matěja Myšku, PhD., vypracovanej na tému „*Výjimky a omezení autorského práva v prostředí digitálních sítí*“, som toho názoru, že habilitačná práca obsahuje hodnotné nové vedecké poznatky a

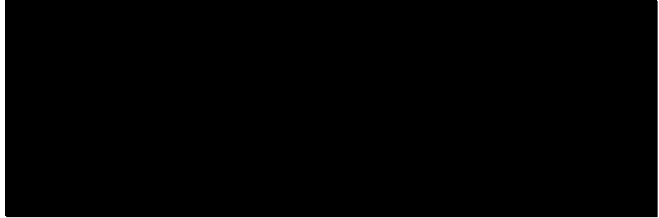
splňuje

požiadavky štandardne kladené na úroveň habilitačných prác v študijnom odbore Občianske právo.

Na základe vyššie uvedeného **odporúčam** habilitačnú prácu JUDr. Matěja Myšku, PhD. na obhajobu v študijnom odbore Občianske právo a po jej úspešnom obhájení navrhujem

menovaného vymenovať docentom.

V Sappore, dňa 15.2.2021

prof. JUDr. Branislav Hazucha, LL.D. MJur.

Hokkaido University

Graduate School of Law